

UCHWAŁA Nr 199 / 4079 / 20
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
w RZESZOWIE
z dnia 15 września 2020r.

w sprawie wniesienia pod obrady Sejmiku Województwa Podkarpackiego
projektu uchwały Sejmiku w sprawie określenia
„Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów
– z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu
zawieszonego PM10 i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5
wraz z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji
narażenia i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu
oraz z Planem Działań Krótkoterminowych”.

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r., poz. 512 ze zm.) i § 29 ust. 1 pkt 1 Statutu Województwa Podkarpackiego, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr X/103/99 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 29 września 1999 r. w sprawie uchwalenia Statutu Województwa Podkarpackiego (Dz. Urz. Woj. Podk. z 1999 r. Nr 28, poz. 1247, z 2002 r. Nr 54, poz. 1101, z 2008 r. Nr 55, poz. 1449, z 2019 r., poz. 2676),

Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
uchwala, co następuje:

§ 1

Wnosi się pod obrady Sejmiku Województwa Podkarpackiego projekt uchwały Sejmiku w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów – z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 wraz z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji narażenia i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz z Planem Działań Krótkoterminowych”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Podkarpackiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Władysław Ortyl

UCHWAŁA NR
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
z dnia.....

w sprawie określenia

**„Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów –
z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego
PM10 i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 wraz
z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji narażenia
i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz z Planem Działań
Krótkoterminowych”.**

Na podstawie art.18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019r. poz. 512 ze zm.), art. 84 ust. 1 oraz art. 91 ust. 3, art. 92 ust. 1c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020r., poz. 1219) w związku z art. 7 pkt. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. 2019 poz. 1211)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:**

§ 1

Uchwala się „Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów - z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 wraz z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji narażenia i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz z Planem Działań Krótkoterminowych”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchyla się uchwałę Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XLII/804/10 z dnia 25 stycznia 2010r. w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów” oraz uchwałę Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXX/543/16 z dnia 29 grudnia 2016 r. zmieniającą uchwałę w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów”.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

**DYREKTOR DEPARTAMENTU
Ochrony Środowiska**

Andrzej Kulig

Z up. MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA

**Stanisław Kruczek
CZŁONEK ZARZĄDU**

UZASADNIENIE

Zgodnie z zapisem art. 38 Konstytucji Rzeczpospolita Polska zapewnia każdemu człowiekowi prawną ochronę życia. Konstytucja wymaga od wszystkich organów, w tym gmin nie tylko powstrzymania się od wprowadzania regulacji dopuszczających pozbawianie życia ludzkiego, ale również podejmowania określonych kroków w celu ochrony tego życia. Czyste środowisko, w tym czyste powietrze jest dobrem przynależnym każdemu człowiekowi i jest wartością konstytucyjną.

Zgodnie z art. 91 ust. 3 sejmik województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, określa, w drodze uchwały, program ochrony powietrza. W związku z art. 7 pkt. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2019r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. 2019r., poz. 1211) w przypadku programów ochrony powietrza opracowywanych w wyniku oceny poziomów substancji w powietrzu za 2018 r. sejmik województwa uchwala program ochrony powietrza w terminie do dnia 15 czerwca 2020 r. W świetle niespodziewanego stanu zagrożenia epidemicznego w kraju termin ten ulega zmianie. 13 marca 2020 roku wprowadzono na terenie Polski stan zagrożenia epidemicznego w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa COVID-19. Wprowadzone zostały zmiany prawne wpływające na prace nad programami ochrony powietrza. Ustawa z dnia 31 marca 2020r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw wprowadziła zmiany następujących terminów bezpośrednio związanych z programami ochrony powietrza:

1) opracowanie i przedstawienie przez zarząd województwa do zaopiniowania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza w terminie do – zmiana terminu z 30 kwietnia 2020 roku na 30 czerwca 2020 roku,

2) uchwalenie przez sejmik województwa programu ochrony powietrza w terminie do – zmiana terminu z 15 czerwca 2020 roku na 30 września 2020 roku,

3) przekazania przez zarząd województwa informacji o uchwaleniu programu ochrony powietrza do Ministerstwa Klimatu w terminie do – zmiana terminu z 20 czerwca 2020 roku na 15 października 2020 roku.

W świetle realizacji wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (wyrok C-336/16 stwierdzający, że Polska naruszyła prawo Unii w dziedzinie jakości otaczającego powietrza) oraz wprowadzonych zmian prawnych, przygotowany został nowy Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów, w oparciu o ocenę jakości powietrza za rok 2018. Jego zakres został określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. z 2019r., poz. 1159).

Wykonawcą opracowania, wyłonionym w trybie przetargu nieograniczonego była firma EKOMETRIA Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku.

Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów został opracowany ze względu na stwierdzone w 2018 roku przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz docelowego benzo(a)pirenu. Według ustaleń projektu POP główną przyczyną występujących przekroczeń, a więc zagrożenia zdrowia i życia mieszkańców jest spalanie paliw stałych w tym węgla kamiennego w starych kotłach w budownictwie jednorodzinym.

Program wskazuje potrzebę wymiany w określonych terminach starych kotłów węglowych nie spełniających żadnych wymogów (ani ochrony środowiska ani energetycznych) na nowe, o mniejszej emisji zanieczyszczeń do powietrza lub na kotły opalane gazem. Treść programu została opracowana na podstawie rozporządzenia w sprawie programów ochrony powietrza, które obliguje do wskazania działań naprawczych, jakie powinny zostać zrealizowane aby przynieść efekt w ciągu najbliższych 6 lat. Nowością w przedmiotowym programie jest wskazanie bezpośrednio osób fizycznych zobowiązanych do podjęcia działań. Wynika z tego jednoznacznie, że gminy odpowiadać będą tylko za wymianę kotłów w budynkach do których posiadają tytuł prawny. Do zadań gminy miasto Rzeszów należeć będą również działania kontrolne oraz zorganizowanie doradztwa w sprawie poprawy jakości powietrza poprzez konsultacje z mieszkańcami, a także edukacja ekologiczna. Wsparcie gminy miasto Rzeszów ma stanowić pomoc mieszkańcom w podejmowaniu decyzji związanej z pozyskaniem środków na wymianę kotłów, termomodernizację bądź montaż OZE. Edukacja ekologiczna i pomoc mieszkańcom spowoduje realny efekt w postaci konkretnych działań w mieście w celu poprawy jakości powietrza.

Skala przedsięwzięcia związana z wymianą indywidualnych źródeł ogrzewania jest zależna od zapisów tzw. „uchwały antysmogowej” dla województwa podkarpackiego, przyjętej Uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego

Nr LII/869/18 z dnia 23 kwietnia 2018r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw oraz możliwości finansowych podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację, tzn. osób fizycznych, samorządów gminnych i powiatowych oraz innych podmiotów eksploatujących kotły na paliwo stałe o mocy poniżej 0,5 MW.

Monitorowanie realizacji zadań wynikających z Programu ochrony powietrza będzie realizowane przez Marszałka Województwa Podkarpackiego w oparciu o elektroniczny system sprawozdawczy z gmin i powiatów: e-sprawozdawczość.

Projekt programu był dwukrotnie poddawany procedurom: opiniowania, konsultacji społecznych oraz konsultacji z organizacjami pozarządowymi. Uwagi i wnioski zebrane w wyniku trwających od 3 marca do 2 kwietnia 2020r. ww. procedur, zostały zestawione w tabelach uwag i wniosków (Załącznik Nr 1 do niniejszego uzasadnienia). Po zebraniu uwag i wniosków wprowadzono zmiany w treści programu, głównie w zakresie harmonogramu działań naprawczych. Wobec powyższego, zmieniony projekt programu, w lipcu br., ponownie poddany został procedurze opiniowania przez Prezydenta Miasta Rzeszowa, a także konsultacjom społecznym oraz konsultacjom z organizacjami pozarządowymi. Aby ułatwić opiniowanie w dniu 21 lipca 2020r. została dodatkowo zorganizowana na wniosek gmin telekonferencja z wykonawcą programu, który wyjaśnił jakie zmiany zaistniały w projekcie programu. Opinie i uwagi z lipca br. zostały zestawione w tabelach uwag i wniosków (Załącznik Nr 2 do niniejszego uzasadnienia).

Ostateczna wersja Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów – z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} wraz z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji narażenia i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz z Planem Działań Krótkoterminowych” stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

Należy zwrócić szczególną uwagę, że ograniczenie emisji jest nie tylko obowiązkiem ustawowym, ale przede wszystkim działaniem na rzecz życia i zdrowia mieszkańców. Wyjątkowo wysokie stężenia zanieczyszczeń powietrza w Polsce pozwala oszacować, że rocznie z powodu zanieczyszczenia powietrza pyłem PM_{2.5} umiera ponad 44 tys. osób (dane dla roku 2012). Uwzględniając powyższe, wszelkie zaniechania w zakresie ograniczenia emisji należy traktować jako działania przeciwko zdrowiu i życiu mieszkańców. **Dodatkowo uwzględnić należy, że w dniu 22 lutego**

2018r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (wyrok C-336/16) stwierdził, że Polska naruszyła prawo Unii w dziedzinie jakości otaczającego powietrza poprzez występujące przekroczenia, co jest zagrożone karą finansową.

Projektowana uchwała nie zwiększy dotychczasowych wydatków z budżetu województwa w zakresie ochrony powietrza.

Z względu na obowiązywanie Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM 2,5 wraz z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji narażenia i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz z Planem Działań Krótkoterminowych, w § 2 niniejszej uchwały orzeczono o uchyleniu wymienionych w nim uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

**DYREKTOR DEPARTAMENTU
Ochrony Środowiska**

Andrzej Kulig